

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul posta

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de cassățiune și justiție, secțiunea I*: Dimitrie Frângu cu primăria orașului Constanța.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secția III: Ministerul de finanțe cu Maria Ion P. Văduva și alții.

Curtea de apel din București, secțiunea III: Ministerul lucrărilor publice cu B. D. Zisman.

Tribunalul Ilfov, secțiunea III: Primăria Capitalei cu I. Tanovic-ceanu.

Tribunalul Ilfov, secția IV: Iancu Dinu Bârzan cu I. T. Grăjdan.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ. — *Observație de S. R.*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 3 Octombrie 1912

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Dimitrie Frângu cu primăria orașului Constanța

CONSTRUCȚIUNI. — AUTORIZARE DE A CONSTRUI. — COMUNĂ URBANĂ. — TITLURI DE PROPRIETATE. — REGULAMENT DE ALINIERE. — ART. 41 ȘI 99 LEGEA COMUNELOR URBANE DIN 1894.

Dacă primarii comunelor urbane sunt în drept de a da autorizațiile de construcțiune, de aci nu rezultă că ei sunt ținuți în toate cazurile a cere să li se producă titlurile de proprietate spre a se convinge dacă acel care solicită autorizarea, este adevăratul proprietar, acesta nefiind dator a face o asemenea dovadă decât când i se contestă dreptul de proprietare sau când, perzând posesiunea, ar fi silit să intente o acțiune în revendicare.

No. 671. — Casată, în urma recursului făcut de Dimitrie Frângu, decizia Curții de apel din Galați, secția II, No. 26 din 1911, dată în proces cu primăria orașului Constanța.

S'au ascultat: citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier I. Stambulescu; d-l avocat C. G. Dissescu, în susținerea motivelor de casare; d-l avocat Al. Gherghel, în combateri.

Curtea, deliberând,
Asupra motivului I de casare: }

I. «Art. 29 alin. I din regulamentul de construcțiuni este ilegal, conform art. 41 și 99 din legea dela 31 Iulie 1894 pentru organizarea comunelor urbane, consiliile comunale pot face regulamente de administrație privitoare la construirea și locuirea proprietăților particulare, asemenea regulamente menite a conține dispozițiuni de igienă și salubritate sau soliditate a construcțiunilor, nu pot stabili drepturi de proprietate, cari urmează a fi regulate conform legii comune. Primăria neputând, cu ocazia autorizărilor de dat pentru construcțiuni, să discute și titlurile de proprietate ale petiționarului, obligațiunea impusă prin art. 29 din regulamentul pentru construcțiuni al comunei Constanța de a se alătură actele de proprietate, trebuie socotită ca întrecând atribuțiunile consiliului comunal și ca nefiind conformă cu legea pentru organizarea comunelor urbane, puterea judecătorească fiind investită cu dreptul de a cercetă legalitatea regulamentelor, rău Curtea de apel, care și ea recunoaște că este ținută a examina legalitatea actului, a admis că cererea mea de autorizare neindeplinind condițiunile cerute de art. 29 din acest regulament, bine a fost respinsă de primăria Constanța».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul D. Frângu a chemat în judecată primăria orașului Constanța, cerând lei 100 daune pe fiecare zi de întârziere, pentru refuzul primarului de a-i da autorizațiunea de a construi pe un teren al său și motivat pe faptul că terenul este

supus exproprierei; că, Curtea de apel din Galați, adoptând modul de apărare al primăriei, a respins această acțiune pe motiv că art. 54 din legea pentru organizarea comunelor urbane prevede că primarul dă autorizațiile necesare pentru construcții, conformându-se regulamentelor în vigoare; că, regulamentul de construcții al orașului Constanța, aprobat prin decretul regal No. 3053 din 1898 și publicat în *Monitorul oficial*, cuprinde, la art. 29, obligațiunea pentru cel ce voește a construi, să producă, pe lângă planuri, și titlul său de proprietate asupra terenului; că, recurentul naproducând acest act, cu drept cuvânt primarul i-a refuzat autorizația;

Având în vedere că recurentul a susținut înaintea Curței, între alte mijloace de apărare, că dispoziția art. 29 din regulamentul de construcție este ilegală de oarece nu intră în atribuțiunile consiliului comunal să examineze validitatea titlurilor de proprietate, ci numai chestiile relative la igiena, soliditatea și salubritatea construcțiilor;

Considerând că, în virtutea principiului inviolabilității dreptului de proprietate, orce proprietar are dreptul de a se bucura și a dispune de bunul său în mod absolut și exclusiv, în limitele determinate de legi; că, dacă prin excepție la acest principiu și la regula după care nimeni nu poate fi mărginit în exercițiul dreptului său de proprietate, s'au adus restricțiuni exercițiului acestui drept cu privire la igiena și salubritatea construcțiilor, aceste restricțiuni nu trebuie să depășească nici scopul, nici limitele legii care le-a creat;

Considerând că, cel ce posedă un teren, are dreptul să facă orce act de stăpânire, și prin urmare să ridice orce construcțiuni pe acel teren, fără a fi obligat să facă mai întâiu dovada dreptului său de proprietate asupra lui, dovadă pe care nu este dator să o facă decât în cazul când pierzând posesiunea, ar fi silit să intente o acțiune în revendicare;

Că, art. 29 din regulamentul menționat mai sus, nu poate fi înțeles în sensul că, în toate cazurile, cel care voește a construi pe un teren ce posedă, trebuie să facă mai întâiu cu acte dovada dreptului său de proprietate, căci o asemenea dispozițiune ar fi în contradicțiune cu principiile relative la avantajile ce conferă posesiunea;

Că, prin art. 29, regulamentul comunal nu a putut

să ceară ca totdeauna obligatorii decât planurile pe cari le enumără și cari sunt necesarii comunei, atât pentru a cunoaște în mod precis terenul pe care se cere a se ridica construcțiuni, cât și pentru a examina dacă construcțiunea va îndeplini toate condițiunile de igiena și de salubritate;

Că, prin acte relative la proprietate, n'a putut înțelege decât acte relative la posesiune, și chiar pe acelea numai în cazul când posesiunea celui ce cere autorizațiunea de a construi ar fi contestată;

Că, a da alt sens acestei dispozițiuni din regulamentul și a decide, cum face Curtea de apel, că primarul ar fi neapărat ținut în toate cazurile să se convingă mai dinainte de a permite construcțiunea, dacă cel ce solicită autorizațiunea este adevăratul proprietar, ar fi nu numai a aduce o atingere exercițiului dreptului de proprietate, dar a face chiar imposibil acest exercițiu, în cazul în care cel ce solicită autorizațiunea n'ar avea titluri înscrise de proprietate, deși ar fi dobândit-o fie prin acte pierdute, fie prin prescripție, și deși ar fi în orice caz în drept să se bucure de toate avantajile ce legea acordă posesorului;

Considerând, prin urmare, că Curtea de apel, judecând că recurentul nu s'a conformat art. 29 din regulamentul de alinieri, de a prezenta odată cu cerea și titlul de proprietate al terenului; pentru a obține autorizația de construcțiune, a dat o greșită interpretare acestui articol, violând și principiile de drept arătate mai sus, așa că motivul întâi de casare se găsește întemeiat;

Că, admiterea acestui motiv face fără interes discuțiunea celorlalte.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA III

Audienia dela 12 Octombrie 1912

Președința d-lui G. P. Petrescu, președinte

Ministerul de finance cu Maria Ion P. Văduva și alții

TAXE SUCCESORALE. — CONTRAVENȚIE. — ASCENDENȚI. — COLATERALI. — PRESCRIPTIUNE. — ART. 98 ALIN. IV LEGEA TIMBRULUI.

Ascendenții intrând de drept în posesia averei de moștenire, prescripția, în ce privește taxele succesoriale, începe a curge în favoarea lor din momentul morții, cât despre moștenitorii colaterali,

cari nu intră în posesia avari decât cu permisia justiției, prescripția în favoarea acestora nu începe a curge decât din momentul când posesia lor s'a făcut cunoscută printr'un act public sau cu dată certă intervenit între moștenitori.

No. 418. — Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de finance, sentința tribunalului Vâlcea, secț. II, No. 94 din 1912, dată în procesul cu Maria Ion P. Văduva și alții.

S'au ascultat: d-nii avocați C. Marinescu și Petreanu, în desvoltarea și combaterea motivelor de casare

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 98 alin. IV din legea timbrului dela 1906 și exces de putere. Ana D. N. Dragomir și Maria Ion P. Văduva, din comuna Duzești, au fost puse în contravenție fiindcă au intrat în stăpânirea avari rămasă dela Ilie I. Pauna Văduva, fără să fi făcut declarația cerută de lege și nici n'a plătit taxele succesoriale. Tribunalul R.-Vâlcea, secția II, a infirmat procesul-verbal pe motiv că, chiar din acest act, rezultă că numitele au intrat în posesiunea de fapt a avari moștenită dela decesul lui Ilie I. Păuna Văduva, care deces a avut loc în anul 1906; or, zice tribunalul, dela această dată au trecut mai bine de trei ani, și prin urmare contravenția eră prescrisă.

«Instanța de fond n'a ținut socoteală că posesiunea de fapt a avari moștenite nu putea servi ca epocă dela care să înceapă prescripția, decesul autorului nu putea sluji la nimic, căci altele sunt actele dela care legea timbrului face să curgă prescripția. În specie, nici unul din acele acte nu avusese loc, mai ales pentru Ana Dumitru Ilie Dragomir, care venea la moștenire în calitate de soră a mortului.

«Tribunalul R.-Vâlcea, secția II, neluând în seamă cele de mai sus, a violat art. 98 alin. IV din legea timbrului dela 1906, și a dat o hotărîre cu exces de putere».

Având în vedere că, din sentința supusă recursului, se constată că, prin procesul-verbal din 30 Iunie 1911, încheiat de controlorul fiscal respectiv și aprobat de Ministerul de finance, Maria Ion P. Văduva și Ana D. Ilie T. Dragomir, intimat în recurs, au fost condamnate să plătească taxa de înregistrare și amendă, pentrucă au intrat în posesia avari de succesiune rămasă pe urma defunctului lor fiu și frate, Ilie I. Păuna, mort la 19 Noembrie 1906, fără să facă declarațiunea cerută de lege și să plătească taxele de înregistrare convenite fiscului;

Că, în contra acestei condamnățiuni, numitele au făcut apel, susținând că, în ce privește taxa de înregistrare, nu se opune de a o plăti, iar în ce privește amenda, ea este prescrisă, de oarece dănele,

intrând în posesia avari decedatului lor fiu și frate Ilie I. Păuna, la moartea acestuia, întâmplată în 1906, și de atunci trecând mai mult de trei ani, amenda este prescrisă, conform art. 98 din legea timbrului;

Că, tribunalul Vâlcea, secția II, judecând acest apel și împărțind acest mod de a vedea, l-a admis în parte și le-a dispensat de plata amenzii la care au fost condamnate;

Văzând art. 98 alin. IV din legea timbrului și înregistrării din 1906;

Considerând că, după dispozițiunile acestui text de lege, contravențiile în materie de înregistrare pentru succesiuni și legaturi, sunt prescrise după trecere de trei ani din momentul punerii în posesie de tribunal, când însă punerea în posesie are loc fără intervenirea tribunalului, prescripția va curge dela actul public sau cu dată certă, ce va fi intervenit între părți, iar pentru succesiunile directe, din momentul expirării termenelor în care moștenitorii sunt ținuți să facă declarație de avari rămasă;

Considerând că, în speță, în ce privește pe intimata Maria Ion P. Văduva, că, în calitate de mamă a defunctului, intrând de drept în posesia avari de moștenire, prescripția curge în favoarea sa din momentul chiar al morței, adică dela 19 Noembrie 1906, și contravenția fiind constatată la 30 Iunie 1911, adică peste termenul de trei ani, ea este prescrisă, și dar motivul de casare în privința numitei intimat este nefondat;

Considerând însă, în ce privește pe intimata Ana Dumitru Ilie T. Dragomir, că ea fiind sora lui *de cujus* și ea atare moștenitoare colaterală a acestuia, prescripțiunea nu poate curge în favoarea ei, nefiind pusă în stăpânirea avari de succesiune prin intervenția tribunalului, decât din momentul când posesia ei s'a făcut cunoscută printr'un act public sau cu dată certă, intervenit între moștenitori; că, intimata Ana D. Ilie T. Dragomir, nefăcând dovada printr'un asemenea act a epocii intrării sale în posesia avari de moștenire, prescripția nu a putut începe să curgă în favoarea ei, așa că motivul de casare în privința ei fiind întemeiat, recursul cată să fie admis.

Pentru aceste motive, casează în ce privește recursul făcut de Ana Dumitru Ilie T. Dragomir, și respinge în ce privește recursul făcut de Maria Ion P. Văduva.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența deta 30 Noembrie 1912

Președința d-lui N. Budișteanu, președinte

Ministerul lucrărilor publice cu B. D. Zisman

REVIZUIRE (CERERE DE). — UNDE TREBUE SĂ FIE ÎNDREPTATĂ. — ART. 288, 291, 293 ȘI 329 PR. CIVILĂ.

Cererea de revizuire trebuind să fie îndreptată înaintea instanței care a pronunțat hotărârea rămasă definitivă, adică în caz de neapelare la prima instanță, iar în caz de apelare la Curtea de apel, urmează că este inadmisibilă o cerere de revizuire îndreptată înaintea primei instanțe, contra unei sentințe care a fost atacată cu apel, indiferent dacă acel apel a fost respins pe motiv de fond sau a fost anulat pentru vicii de formă ori ca nemotivat.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Ministerul lucrărilor publice, prin petiția înregistrată la No. 1650 din 1912, contra sentinței tribunalului Ilfov secția comercială No. 1190 din 10 Octombrie 1912;

Având în vedere că din concluziile orale și scrise ale părților și din actele aflate la dosar rezultă în fapt următoarele :

B. D. Zisman și Antoneta Zisman, în luna Maiu 1899 intentând acțiune comercială în contra Ministerului lucrărilor publice, tribunalul Ilfov prin sentința No. 362 din 1901 a condamnat, în lipsă, pe Ministerca să le plătească o garanție de 9700 lei, depusă de tatăl lor David Zisman, 22.862 lei 70 bani valoarea unor materialuri, 3000 lei dune interese, cum și 60 lei cheltueli de judecată, Ministerul rămânând nemulțumit face opoziție care i se respinge ca nesusținută prin sentința No. 648 din 1903, în urmă face apel care i se respinge ca nesusținut de către această Curte secția III prin decizia No. 84 din 1903 și apoi, mai târziu, opoziția care i se respinge prin decizia No. 4 din 1911, întru cât Ministerul, în urma amânării ce i s'a acordat, n'a depus motivele apelului, potrivit prescripțiilor art. 69 și 326 pr. civ;

Făcând și recurs i se respinge și acesta de către Inalta Curte de Casație secția III prin decizia No. 238 din 1911;

Mai târziu, Ministerul revine înaintea Curții de apel

cu cerere de revizuire în contra decizii prin care i se respinsese opoziția asupra apelului nemotivat, cerere care i se respinge prin decizia No. 36 din 1911 și în contra căreia Ministerul făcând recurs, de asemenea i se respinge de către Inalta Curte de casație secția III prin decizia No. 123 din 1911;

În cele din urmă, Ministerul se întoarce din nou înaintea tribunalului și, pe motivul tras din art. 291 pr. civ, că statul n'a fost apărat în fond, atacă cu revizuire sentința No. 648 din 1903 prin care i se respinsese ca nesusținută opoziția și în privința căreia intervenise un apel, revizuire care i se respinge, ca inadmisibilă, prin sentința No. 1190 din 1912 contra căreia s'a declarat apelul de față;

Având în vedere că, cestiunea dedusă azi înaintea Curții este aceea de a se ști dacă o hotărâre a primei instanțe cum e în speță sentința tribunalului comercial Ilfov No. 648 din 1903 mai poate fi atacată direct înaintea aceleiași instanțe pe cale de revizuire, atunci când de fapt s'a întâmplat ca acea hotărâre să fie atacată cu apel, care s'a respins întru cât apelantul nu s'a conformat dispozițiilor art. 69 combinat cu art. 326 pr. civ, de a depune motivele de apel la prima amânare și întru cât o a doua amânare în acest scop nu mai putea fi îngăduită de lege;

Având în vedere că, din principiile stabilite prin art. 288 pr. civ. rezultă că revizuirea unei hotărâri, mijlocită pe cale de judecată principală sau dată cu prilejul executării judecătii este admisibilă atunci când a rămas definitivă prin neapelare sau în instanța de apel, iar prin art. 293 pr. civ, se pune regula că o asemenea cale de atac se îndreptează de către partea interesată la instanța care a pronunțat hotărârea rămasă definitivă, adică în caz de neapelare la prima instanță, iar în caz de apelare la Curtea de apel;

Considerând că, în speță, conform principiilor de mai sus, constatându-se că sentința tribunalului comercial Ilfov No. 648 din 1903 a fost atacată cu apel, care s'ar espins ca nemotivat, o cerere de revizuire nu mai poate fi admisibilă în contra ei înaintea tribunalului, ci înaintea Curții de apel în contra decizii acestei instanțe, unde de altminteri a și fost îndreptată o asemenea cerere care s'a respins precum și recursul ce s'a făcut cu privire la dânsa;

Având în vedere obiecțiunea făcută de stat, că apelul declarat în contra hotărârei atacate azi cu revizuire, ca nemotivat, nu trebuie asimilat cu un apel respins, ca nesusținut, care în virtutea efectului devolutiv se zice că a doua instanță cu capetele de cerere cari au făcut obiectul judecării primei instanțe, ci un asemenea apel trebuie considerat ca nevalabil, nul, ca și un apel tardiv sau care s'a declarat perimat, care nu se zice că instanța apelului cu fondul pricinii primei instanțe și care nu poate fi socotit de cât ca un incident sau fine de neprimire de a intra în fond, neavând alt efect de cât de a imprimă caracterul definitiv hotărârei dela prima instanță, caz în care o asemenea hotărâre este ca și cum n'ar fi fost apelată asupra capetelor de cerere, și revizuirea urmează a se îndreptă la prima instanță;

Considerând că, obiecția de nulitate a apelului asimilată cu tardivitatea, este neîntemeiată, de oare ce, când prin art. 288 pr. civ., se zice că se poate cere revizuirea unei hotărâri rămasă definitivă în instanța de apel sau prin neapelare, legea nu face nici o distincție între cazul când în instanța de apel se judecă fondul afacerii, sau când se statuiază numai asupra condițiilor cerute pentru admisibilitatea sau valabilitatea apelului și prin urmare argumentele invocate de stat, trase din efectul devolutiv al apelului, nu au nici o valoare în discuția chestii de față, fiind indiferent dacă cea de a doua instanță a intrat sau nu în cercetarea capetelor de cerere cari au făcut obiectul acțiunii primei instanțe;

Că, dar chiar când un apel ar fi nul pentru lipsă de forme sau de alte condiții cerute pentru regularitatea lui, nu poate fi asimilat acest caz cu acela în care sentința a rămas definitivă prin neapelare;

Considerând că argumentele de mai sus trase din litera și spiritul art. 288 pr. civ. sunt aplicabile cu atât mai multă tărie, cu cât în speță nu e vorba de un apel care s'ar fi declarat nul din cauza unei lipse de formă cerută de procedură pentru validitatea sa, ci de un apel formulat sub toate condițiile legi, care în principiu a desinvestit prima instanță de fondul afacerii, dar care în cursul instanței de apel a fost respins, ca nemotivat, în sensul arătat mai sus, în cât judecătorul este mai mult autorizat să nu facă distincția pe care o face apărătorul statului.

Considerând că, nici obiecțiunea făcută de stat atunci când asimilează un apel declarat nul sau respins ca nemotivat, cu un apel perimat, nu poate fi întemeiată, căci dacă în acest din urmă caz, când apelul a fost declarat perimat, hotărârea primei instanțe capătă autoritatea lucrului judecat conform art. 329 pr. civ., și revizuirea devine admisibilă la prima instanță, aceasta este din cauză că potrivit prin-

cipiilor cuprinse în art. 258 pr. civ., perimarea având de efect ca toate actele de procedură și lucrările preparatorii să fie stinse, apelul este considerat ca inexistent ca și cum hotărârea primei instanțe n'ar fi fost apelată, ceia ce nu e tot una cu un apel anulabil care nu poate fi socotit ca fără ființă, de și prezintă oare care viciu de formă, și mai cu seamă cu un apel respins ca nemotivat, care din punct de vedere al existenței lui îndeplinește toate condițiile de formă, cum de alt-fel nu se tăgăduiește că apelul statului îmbracă acest caracter;

Având în vedere că, o altă obiecțiune făcută de stat, este și aceea că, dacă teoria admisă de tribunal ar fi cea adevărată, că cererea de revizuire să fie înadmisibilă la prima instanță când apelul s'a respins ca nemotivat, atunci scopul legiuitorului care a voit ca statul și celelalte persoane prevăzute în art. 291 pr. civ., să se bucure de dreptul de revizuire când au fost lipsite de apărare asupra capetelor de cerere aduse în judecată, ar fi de cele mai multe ori zădărnicit;

Considerând că, dacă legea prin citatul art. 291 pentru motivul de înaltă protecție a persoanelor acolo arătate, a acordat revizuirea pentru lipsă de apărare asupra fondului, prin aceasta a înțeles că o asemenea cale nu poate fi operantă în ipoteza legii de cât atunci când atingerea fondului e posibilă și când nu e împiedicată de o decădere legală;

Că, a se susține contrariul, este a se admite că în cazul art. 291 pr. civ., nu există decăderi de drepturi ca tardivități de opoziții și apeluri, fine de neprimire a unui apel nemotivat și altele asemenea, dacă în mod necondiționat s'ar putea intra în fondul afacerii, — or, nu acesta e spiritul legii;

Având în vedere că, statul mai susține că în speță există două hotărâri rămase definitive, una dată în apel în care Curtea nu și-a apropiat fondul ci s'a pronunțat numai asupra unui incident, și alta a tribunalului care a statuat asupra capetelor de cerere în lipsa statului și că și una și alta din aceste hotărâri sunt susceptibile separat de revizuire, întrucât conțin puncte deosebite asupra cărora s'au pronunțat;

Considerând că, acest mod de a vedea este cu totul eronat și lipsit de orice fundament juridic, căci dacă în speță sunt două hotărâri materialmente distincte, ele însă nu privesc de cât una și aceeași afacere, și din punct de vedere al efectelor juridice ce produce apelul, aceste hotărâri sunt indisolubile ast-fel în cât numai la una din cele două instanțe, care în speță nu poate fi de cât Curtea de apel, și numai o singură dată pentru același motiv se poate adresa revizuirea, — or, este netăgăduit că revizuirea cerută de astă dată la tribunal e bazată pe același motiv pentru care a fost cerută și la Curte anterior : lipsa de apă-

rare în fond, unde a fost respinsă ca nefondată, precum și recursul ce s'a făcut în urmă;

Că dar, din toate considerațiile de mai sus rezultă că, revizuirea cerută de stat în contra sentinței tribunalului comercial Ilfov No. 648 din 1903 e inadmisibilă și apelul de față urmează a fi respins ca nefondat;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată pe care Curtea apreciind, le fixează la suma de una sută lei;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Dem. Oprescu respinge apelul ministerului, etc.

Semnaji : N. Budișteanu, I. Baștea, Al. Dem. Oprescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA III

Audiența dela 23 Noembrie 1912

Președinta d-lui B. Cantargief, judecător

Primăria Capitalei cu I. Tanoviceanu

EXPROPRIERE SILITĂ. — CAUZĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — TRIBUNALE. — EXAMINAREA EXPROPRIERII. — ART. 19 DIN CONSTITUȚIE. — ART. 480 ȘI 481 COD. CIVIL. — ART. 13, 14 ȘI 20 DIN LEGEA DE EXPROPRIERE.

Exproprierea silită fiind o atingere a dreptului de proprietate și utilitatea publică fiind elementul fundamental al unei expropriieri silită, urmează că tribunalele când sunt chemate să se pronunțe asupra unei cereri de expropriere, sunt obligate e examină nu numai dacă acea expropriere s'a făcut cu îndeplinirea formelor cerute de legea pentru expropriere, ci și dacă cauza expropriațiunei este din cele prevăzute de lege.

Tribunalul,

Având în vedere adresa d-lui prim procuror al tribunalului Ilfov cu No. 33420 prin care ni se înaintază dosarul cu No. 181 din 1912 al primăriei capitalei, spre a fi declarat expropiat imobilul din București, str. V. Boerescu, proprietatea d-lui I. Tanoviceanu;

Având în vedere că, prin legea pentru înființarea casei lucrărilor orașului București din 1 Iunie 1893 cu modificările aduse prin legea dela 22 Decembrie 1910 și legea dela 24 Febroarie 1912, comuna București este autorizată să întocmească un plan general al orașului cari să fixeze alinierea și nivelmentul, să indice deschideri noi de strade, piețe, parcuri, grădini, ce se vor găsi necesare pentru însănătoșirea orașului, pentru comoda circulațiune într'ânsul și pentru aprovizionările lui;

Considerând că prin deciziunea No. 323, consiliul comunal în sesiunea de la 19 Decembrie 1911 având în vedere noul plan de aliniere, aprobat prin decretul regal No. 4045 din 1911 al b-dului Colțea și străzilor adiacente de deschis din nou, al străzei V. Boerescu și al parcului proiectat, cum și al străzei Viena, aprobă declararea de utilitate publică pentru exproprierea mai multor imobile, dintre cari și imobilul d-lui I. Tanoviceanu din str. V. Boerescu No. 15;

Având în vedere că, expropriatul se opune la exproprierea imobilului său pe motiv că exproprierea ce voiește să facă primăria comunei București, după cum reese din însăși planurile ridicate de serviciul tehnic al primăriei și din deciziunea de expropriere cu No. 323 din 1911 a consiliului comunal, are de scop înfrumusețarea orașului, iar prin utilitate publică nu se poate înțelege și înfrumusețarea unui oraș, cauzele de utilitate publică fiind mărginite prin art. 19 din constituție numai la deschideri de căi de comunicație, apărare națională și salubritate publică;

Considerând că, în adevăr, în virtutea art. 19 din constituție și art. 480, 481 c. civ. proprietatea este sacră și inviolabilă, nimeni neputând fi privat de dânsa, de cât în caz când utilitatea publică legalmente constatată, o va cere, și sub condițiunea unei juste și prealabile îndemnizări;

Considerând că, principiul de inviolabilitate a proprietății dacă suferă o excepție în ce privește statul, comuna, județul, pentru utilitate publică, legiuitorul constituant a avut grijă ca interpretarea acestei cauze să nu fie lăsată la bunul plac al administrației publice și nici a legiuitorului ordinar, în paguba proprietății particulare, ci a mărginit-o prin art. 19 la trei cauze: deschideri de căi de comunicație, apărare națională și salubritate publică;

Considerând că, exproprierea silită fiind o atingere a dreptului de proprietate, utilitatea publică fiind elementul fundamental al ei, legea n-a putut-o lăsa la exclusivă apreciere administrativă, ci restrângând-o prin art. 19 din Constituție la trei cauze a supus-o și la controlul puterii judiciare, după cum reese din art. 14 și 20 din legea de expropriere, și din art. 13 după care o expropriere nu se poate face de cât prin hotărâre judecătorească;

Că, așa fiind, tribunalele când sunt chemate a se pronunța asupra unei cereri de expropriere sunt obligate a examină dacă s'a făcut în conformitate cu legea, și prin aceasta se înțelege observarea îndeplinirii nu numai a formelor cerute de lege pentru expropriere, ci și dacă cauza expropriațiunei este din cele prevăzute de lege;

Considerând că, în speță, cererea de expropriere fiind făcută pe baza deciziunei cu No. 323 a consiliului comunal luată în baza legii din 1 Iunie 1893

modificată prin legea de la 24 Februarie 1912, și pentru cauză de utilitate publică, întru cât atât din legea care autoriza primăria de a face exproprieri, cât și din deciziunea consiliului comunal, rezultă că utilitatea publică e cauzată pe de o parte de nevoia deschiderii de căi de comunicațiune, iar pe de altă parte de salubritatea publică; tribunalul, nefiind chemat a examina și critica meritul lucrărilor proectate de comuna București, ci numai dacă declarațiunea de utilitate publică s'a făcut cu formele legale, și dacă cauza este de asemenea legală, constată că atât formele de expropriere s-au îndeplinit în conformitate cu legea și că de asemenea utilitatea publică are o cauză legală. Că așa fiind, obiecțiunea expropriatului I. Tanoviceanu este nefondată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Gh. Pop-Șerbănescu, admite cererea.

Semnați: B. Cantargief, G. Pop-Șerbănescu.

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 15 Decembrie 1912

Președința d-lui Al. Iuca, președinte

Iancu Dinu Bârzan cu Ion T. Grăjdaru

IMPĂRTEALĂ (ACȚIUNE ÎN). — MASĂ SUCCESORALĂ. — OPERAȚIUNE. — ART. 728 ȘI URM. COD. CIV.

CASARE PARȚIALĂ. — EFECȚE ASUPRA ÎNTEREGII HOTĂRÎRI CASATĂ PARȚIAL — ART. 63 LEGEA CURȚEI DE CASAȚIE.

1° In orice acțiune de partaj, chestiunea ce are a fi cercetată în primul rând fiind stabilirea masei succesoriale, care apoi se împarte moștenitorilor, potrivit calității fiecăruia, urmează că operațiunea împărțelii depinde de stabilirea averii succesoriale și orice modificare a acesteia atrage după sine o schimbare și în operațiunea împărțelii.

2° Cu toate că casarea parțială a unei hotărâri menține efectele acesteia cu privire la toate punctele judecate, afară de cel în privința căruia s'a hotărât casarea, totuș o casare parțială în aparență poate avea în realitate un efect integral, când celelalte puncte judecate nu sunt decât urmarea neapărată a punctului asupra căruia s'a casat hotărârea.

No. 882.— Iancu Dinu Bârzoiu a făcut contestațiune în contra executării sentinței tribunalului Ilfov, secț. IV, No. 671 din 1910, dată în procesul cu Ion Grăjdaru.

Tribunalul,
Asupra contestațiunii făcută de Iancu Dinu Bârzoiu

în contra executării sentinței acestui tribunal cu No. 671 din 1910;

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar, din care rezultă în fapt următoarele:

Dumitra Ioniță Grăjdaru, chiamă în judecată înaintea judecătoriei de ocol Domnești, pe fratele său Iancu Dinu Grăjdaru, pentru a-și împărți averea moștenită dela tatăl lor și, prin cartea de judecată No. 171 din 1908, se face împărțirea averei.

În contra acestei cărți de judecată se face apel de Iancu D. Bârzoiu. Cu ocaziunea judecării în apel, acesta face o cerere ca sora sa să raporteze zestrea ce a primit, cerere care socotindu-se ca inadmisibilă de cercetat pentru prima oară în apel, se respinge odată cu apelul, prin sentința No. 671 din 1910, care confirmă cartea de judecată.

În contra acestei sentințe se face recurs și, prin deciziunea No. 472 din 1910, Inalta Curte de casație și justiție, secț. I, admite recursul pe motiv că cererea de raportul zestreii trebuia să fie cercetată în apel, și casând numai asupra acestui punct sentința, trimite afacerea spre judecare înaintea tribunalului Prahova, secția II, care se pronunță prin sentința No. 332 din 1912.

Dumitra Ioniță Grăjdaru, voind să execute sentința tribunalului Ilfov, secția IV, No. 671 din 1910, care stabilea modul de împărțire al averii, se face de către Iancu Dinu Grăjdaru, contestația de față.

Având în vedere că, în sprijinul contestațiunii, se invocă faptul că această sentință fiind casată, tribunalul Prahova eră sezisat cu judecarea atât a întinderii averii succesoriale, care se modifică prin raportul ce se cerea, cât și asupra împărțelii averii succesoriale, odată stabilită, deci cu judecata întregii acțiuni dedusă în apel;

Că, în apărare, intimata susține că sentința ce se execută nefiind casată decât în privința cererei de raport a zestreii, deci parțial numai, se menține în ceea ce privește modul de împărțire al loturilor arătate în acea sentință, care confirmă în totul cartea de judecată apelată, astfel că contestația e lipsită de temei;

Având în vedere că, în orice acțiune de partaj, chestiunea ce are a fi cercetată întâiu, fiind stabilirea mesei succesoriale, care apoi se împarte comoștenitorilor, potrivit calității fiecăruia, urmează că operațiunea împărțelii depinde de stabilirea averii suc-

cesorale, și orice modificare a acesteia atrage după sine o schimbare și în operațiunea împărțelei;

Având în vedere că, în cazul de față, sentința ce se execută a fost casată pe motivul că nu s'a luat în cercetare o cerere de raport, care eră de natură, dacă eră admisă-să, modifice cuprinsul averii succesorale, și deci casarea pare a fi parțială numai asupra acestui punct;

Considerând că, dacă este necontestat că hotărîrea casată este fără tărie și se socotește ca și cum n'ar fi fost (art. 63 legea Curței de casație), și dacă casarea parțială e unei hotărîri menține efectele acesteia cu privire la toate punctele judecate, afară de cel în privința căruia s'a hotărît casarea, este însă tot atât de adevărat că o casare parțială în aparență, poate avea în realitate un efect integral, când celelalte puncte judecate nu sunt decât urmarea neapărată a punctului asupra căruia s'a casat hotărîrea, cum de pildă în cazul de față, unde hotărîrea fiind casată în privința faptului că nu s'a luat în cercetare o cerere de natură a modifica cuprinsul averii succesorale, implicit s'au desființat și celelalte puncte judecate ale hotărîrei, și anume modul de împărțire, întrucât averea împărțită de tribunal prin acea sentință nu eră definitiv stabilită și deci implicit s'a desființat întreaga sentință No. 671 din 1910 a tribunalului Ilfov, secția IV, trimițându-se în judecata tribunalului Prahova atât judecarea întinderii mesei succesorale, modificată prin cererea de raport, cât și operațiunea împărțelei asupra averii succesorale astfel stabilită după efectuarea raportului;

Că, a se admite, eă în speță, casarea parțială în aparență, n'ar fi integrală în realitate, ar fi să se obție două hotărîri de împărțea asupra unei averi cunoscute, și anume una dată asupra averii stabilite înainte de raport, și alta asupra averii ce se raportează ceeace ar fi în contra principiului că acțiunea de eșire din indiviziune trebuie să se facă între toți moștenitorii odată și asupra întregii averii succesorale cunoscută;

Că, dar, sentința No. 671 din 1910 a tribunalului Ilfov secția IV, fiind casată în realitate în întregime, deși în aparență parțial, ea este lipsită de orice efect și deci nu se poate execută, și singura hotărîre care are efect este aceea a tribunalului Prahova, secția II,

instanța de trimitere care, dealtfel, prin sentința No. 332 din 1912, s'a și pronunțat nu numai asupra cererii de raport, ci și asupra întregului apel făcut de Iancu Dumitru Grăjdaru, confirmând cartea de judecată a ocolului Domnești în privința împărțelei averii;

Că, hotărîrea acestui tribunal ne mai având tărie și putându-se execută, urmează că contestația de față e întemeiată și trebuie a fi admisă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l magistrat-stagiar N. Stănescu, admite contestația, ect.

Semnați Al. Iuca, C. Antoniadă.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE APEL DIN LYON

— 24 Ianuarie 1922 —

FURT. — ELECTRICITATE. — SUSTRAGERE FRAUDULOASĂ. — ART. 306 C. PEN. ROM. (ART. 379 C. FR.).

Electricitatea procurată de producător abonatului, trece, prin efectul unei transmisiuni care poate fi constatată, din posesia celui d'întăiu în aceea a celui de al doilea; ea trebuie deci a fi considerată ca un «lucru» în sensul art. 379 c. pen., și sustragerea ei frauduloasă constituie un furt.

(Bul. des sommaires, 1912. 1. 143).

Observație.— O vie controversă s'a ridicat aproape în toate statele asupra punctului de a se ști dacă electricitatea este susceptibilă de furt.

O primă opiniune tăgăduște această însușire. Electricitatea, se zice, nu este un corp material, un lucru corporal, ci o vibrațiune, o stare particulară a materiei. Această părere a triumfat în Germania și a fost susținută în Franța. *Pand. pér.* 1902. 2. 185. Ea este însă viu combătută. Electricitatea, orce ar fi, un fluid sau o energie, este susceptibilă de o proprietate privată și, precum declară Curtea din Lyon prin decizia raportată mai sus, este „un lucru“ în sensul art. 379 (306 rom.); ea se poate deci ridică și răpi contra voinței proprietarului. În acest sens au decis Curțile de apel și telbunalele. Dalloz, 1905. 2. 471 și 1903. 2. 333; Garraud, ed. 2, t. 5, No. 2090. A se vedea studiul d-lui V. Erbiceanu, *Energia naturei din punct de vedere juridic*, în *Cr. judiciar* din 1902, No. 86 și din 1903, No. 2. Vezi și codul penal adnotat de d-nii G. St. Bădulescu și G. T. Ionescu, sub art. 306.

S. R.